

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר קדשים | מסכת זבחים נ"א- נ"ד
פרשת שלח-לך | כ"ו בסיון (9-3 ליוני)

דף נ"א: בנין אב

"בנין אב" היא דרשה שנלמדת מדבר המפורש בתורה. מן הדבר המפורש למדים למקומות אחרים, כי מפני שדרכה של התורה לקצר בדבריה, היא מפרשת את ההלכה במקום אחד וממנו למדים לכל המקומות הדומים. לכן קוראים לדרשה זו "בנין אב" שהמקום המפורש הוא העיקר והוא כמו אב שיש לו ילדים - ההלכות שלומדים ממנו.

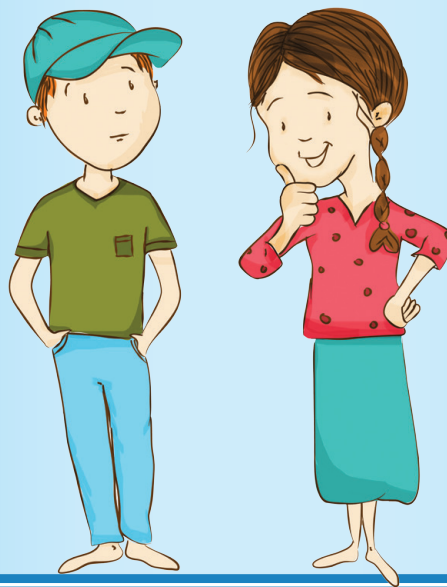
דוגמה לבנין אב: במקום אחד אומרת התורה (במדבר, פרק ט"ו, פסוק כ"ז): **עז** בת שנתה לחטאת. מפאן למדו חז"ל בבנין אב, שבכל מקום שנאמר בתורה להקריב עז, עליה להיות בת שנה.

דף נ"ב: ארבע מתנות הדם

במשנה ובגמרא הנלמדות בדף זה לומדים על קרבנות חטאת ציבור שמביאים בראשי חדשים ובמועדים.

מדם של הקרבנות צריך לתת על המזבח בארבע מקומות - בארבע קרנות המזבח, וכך היה הכהן עושה: הוא לוקח דם במזרק, הולך למזבח וטובל את אצבע ימין במזרק, מוציא את היד מן המזרק ומצמיד את האגודל לאצבע שטבל בדם, וכך הוא מניח את שתי האצבעות בראש אחת מקרנות המזבח, וגורר את אצבעותיו עם הדם לאורך הפינה של הקרן לכיוון הרצפה, עד שנגמר הדם באצבעו. כך עושה הכהן בכל אחת מארבע קרנות המזבח.

ומה יהיה הדין אם הכהן שכח ולא נתן את כל ארבע מתנות הדם? בכך נחלקו בית שמאי ובית הלל בדף ל"ז, האם כדיעבד גם מתנה אחת מכשירה את הקרבן או שתי מתנות.

מן התלמוד

סדר קדשים,
מסכת זבחים, דף נ"ג

"אמר רבי אבהו: מאי טעמא דרבי - דכתיב:
וההראל ארבע אמות ומהאריאל ולמעלה וגו'"

אפקה - הוציא אותה
מעילינן - מכניסים

הסבר: רבי לומד מהפסוק המופיע ביחזקאל לגבי האופן הראוי לתת בו את דם הקרבנות על גבי המזבח.

★ | מן ההיסטוריה

מבצע הראל

מבצע הראל היה מבצע שערכה חטיבת הראל של הפלמ"ח במלחמת השחרור, ומטרתו היו להעביר שיירות מזון ואספקה לירושלים הנצורה, ולהעלות את חטיבת הראל לעיר. על המבצע פיקד יצחק רבין. הגדוד הרביעי של הפלמ"ח כבש את הכפר סאריס ששלט על הדרך לירושלים, ולמחרת יצאה שיירה של 227 משאיות ירושלים, העבירה לשם מטען וחזרה לתל אביב. לאחר מכן יצאה לירושלים שיירה נוספת שבה היו דוד בן-גוריון וכוחות חטיבת הראל. הערבים תקפו את השיירה שהתנהלה באיטיות והמטירו עליה אש תופת. לוחמי הגדוד הרביעי הגיעו למקום במשוריינים וחילצו את השיירה. שתי שיירות הראל, שכללו סך הכול כ-600 משאיות, העבירו לירושלים מטענים חיוניים של מזון, תרופות, נשק ודלק שאיפשרו את עמידת העיר בשבועות הבאים שבהם הייתה נתונה במצור.

מחסום ערבי בשער הגיא נגד שיירות יהודיות, 1948 (Wikipedia)

דף נ"ג: איך הגיע הכהן לקרנות הגבוהות

כיצד בדיק היה הכהן מגיע אל קרנות המזבח הגבוהות מאוד?
הכהן היה עולה בכבש, אך הוא לא טיפס על המזבח עצמו אלא על ה"סוכב". הסוכב הוא מין בליטה שהיתה סביב כל המזבח בגובה, ואפשר היה ללכת עליה. הכהן הלך עליה סביב סביב וכך הוא נתן את הדם על קרנות המזבח.

כשהגיע הכהן לסוכב הוא פנה דוקא לצד ימין, ומשם התחיל את הסיבוב סביב המזבח. מדוע פנה דוקא לצד ימין? מפני שהז"ל למדו מן הפסוקים: **"כל פינות שאתה פונה, לא יהיו אלא לימין"**. כלומר: כשאדם צריך להסתובב או לפנות, ואין לו הכדל אם לפנות לצד ימין או לפנות לצד שמאל, עליו לפנות לצד ימין.

דף נ"ד: כך נמצא מקום המקדש

כאשר נכנסו בני ישראל לארץ ישראל עם יהושע בן נון, הם לא הקימו את בית המקדש, אלא בנו משכן. התלמוד מספר שכאשר רצו לכנות את בית המקדש, לא ידעו היכן בדיק המקום שבו צריך להקים אותו. **ישנו דוד ושמואל וטסקו בענין זה, לברר היכן צריך להקים את בית המקדש.** הם עינו בפסוקי התורה וגם בספר יהושע, המתאר את הגבולות של ארץ ישראל ואת חלקו של כל שבט ושכט, עד שהם הגיעו למסקנה היכן צריך לכנות את בית המקדש.

דוד המלך הקדיש מאמצים רבים כדי למצוא את המקום הראוי לכניית בית המקדש, וזה הוא אמר בתהלים, פרק קל"ב: **"שיר המעלות זכור ה' לדוד... אשר נשבע... אם אבא באהל בתי אם אעלה על ערש יצועי. אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה. עד אמצא מקום לה' משכנות לאביר יעקב"** - דוד המלך נשבע שהוא לא יכנס לגור בביתו שבירושלים, עד שיימצא את מקום המקדש.

דף נ"ה: דלתות פתוחות

כאשר שוחטים קרבן תיכים להקפיד שהדלתות שנמצאות בפתח ההיכל תהיינה פתוחות. הלכה זו למדים מן הפסוק בספר ויקרא: **"זשחטו פתח אהל מועד"** - ההיכל צריך להיות פתוח.

בבית המקדש היו שערים ודלתות להיכל, ששכנו בו שולחן הזהב והמנורה הטורה. במשכן היו השולחן והמנורה באהל מועד, ולא היו לו שערים ודלתות. במשכן יש כָּלל שאסור לשחוט קרבנות לפני שהלויים סימו להקים את המשכן, שהרי הם נדדו עם המשכן ממקום למקום, ואי אפשר היה להקריב קרבנות במקום חדש עד שהעמידו את המשכן על תילו.

על המפה

קיבוץ הראל

קיבוץ הראל הוא קיבוץ מזרם הקיבוץ הארצי, הנמצא במחוז ירושלים ושייך למועצה האזורית מטה יהודה. הקיבוץ הוקם בשנת תש"ח (1948) על אדמות הכפר הערבי בית ג'ז, שתושביו נמלטו ממנו במהלך מלחמת העצמאות ולא הורשו לחזור. **מייסדי היישוב היו יוצאי חטיבת הפלמ"ח הראל, שנלחמה על פריצת הדרך לירושלים ושחרור פרוזדור ירושלים במלחמת העצמאות. רוב המייסדים היו ישראלים משוחררי פלמ"ח, ומיעוטם היו עולים מפולין ומהונגריה.** כיום גרים ביישוב למעלה מ-200 תושבים. הקיבוץ עוסק בייצור יין באמצעות יקב הנמצא בשטח הקיבוץ.

קיבוץ הראל
(Wikipedia, Avi 1111 dr. avishai teicher)

תעודת זהות - תלמוד ישראלי

תלמוד ישראלי- הדף היומי לילדים, מחבר ומנגיש את לימוד התלמוד, מגביר אהבת תורה ומעצים את התא המשפחתי והקהילתי.

הפרוייקט כולל- שבעה כרכים המקיפים את כל דפי התלמוד עפ"י סדר הדף היומי, עלונים שבועיים המופצים בעשרות אלפי עותקים, דף פייסבוק 60 סרטונים ב- בשיתוף ערוץ מאיר עם כוכבי הילדים אסי וטוביה.

לפתיחת מוקד לימוד כקהילה או בית ספר
לפרטים: **ענבל הלל רכזת פרויקטים**
03-9250274 | inbalh@medison.co.il | טל.

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

דף נ"ו: בית החליפות

מתולדותיו

שמואל גודר (גורודצקי)

(תרע"ז-תשמ"ט, 1989-1917)

שמואל גודר ז"ל היה קצין צה"ל, ממפקדי חטיבת הראל וחטיבה 7.

גודר נויס לצבא האדום ולחם במלחמת העולם השנייה, ולאחר מכן שירת בצבא הפולני, וזכה ב-22 עיטורים ומדליות סובייטיים ופולנים. **בתש"ז (1947) עלה לארץ והקים את הגדוד הראשון של מרגמות כבדות. במלחמת העצמאות פיקד על כוחות התותחנים בחזית הצפון.** במלחמת סיני פיקד גודר על חטיבת הראל והוביל אותה להתקפה על המתחם המצרי המבוצר באום כתף. לאחר מלחמת סיני מונה גודר למפקד חטיבה 27, ובתש"כ (1960) התמנה למפקד הגמ"ר (הגנה מרחבית) בפיקוד המרכז. בהמשך כיהן כראש הג"א במלחמת ששת הימים, כנשיא בית הדין הצבאי לערעורים, וכמזכירו הצבאי של נשיא המדינה אפרים קציר במלחמת יום כיפור.

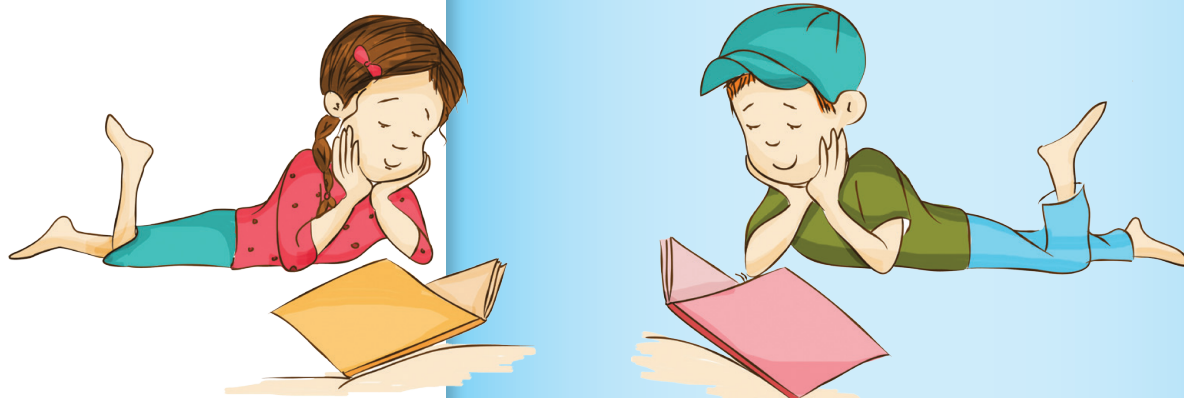
בדף זה מְזַכֵּר מְקוֹם בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁנִּקְרָא "בֵּית הַחֲלִיפוֹת". מְקוֹם זֶה הָיָה חֵלֶק מֵהָאֵלֶם, שֶׁעָמַד בְּכַנְיֶסָה לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ.

אוֹלֵי הַשְּׂבָתָם שֶׁהוּא נִקְרָא כִּי מִשׁוּם שֶׁהָיוּ שׁוֹמְרִים בּוֹ אֶת הַחֲלִיפוֹת שֶׁל הַכֹּהֲנִים; אֲכָל לְמַעֲשֵׂה שְׁמוֹ נִזְכָּר מֵהַמִּלָּה "חֲלָפִים", כְּלוֹמַר סַפְיָנֵי שֶׁחִטָּה, מִשׁוּם שֶׁבּוֹ הָיוּ מְאֻכְסְנִים אֶת הַסַּפְיָנִים כִּהֵם הִשְׁתַּמְּשׁוּ הַכֹּהֲנִים לְשִׁחִטַּת הַקֶּרְבָּנוֹת. לְדַעָה אַחֲרָת, הוּא נִקְרָא כִּי עַל שֵׁם חֲלוּפֵי מִשְׁמֵרוֹת הַכֹּהֲנִים שֶׁהָיוּ נִעְרָכִים בְּמִרְכָּז הָאֵלֶם.

וְלָמָּה מְזַכֵּר בֵּית הַחֲלִיפוֹת כָּאֵן רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר שֶׁהָיוּ בּוֹ שְׁנֵי פְּשָׁפְשִׁים, כְּלוֹמַר פְּתָחִים קֹטְנִים, שֶׁהָיוּ מְכַוְּנִים מֹל הַעֲזָרָה; זֹאת מִשׁוּם שֶׁמִּתֵּר לְאָכַל בֶּשֶׂר קִדְּשִׁים וְלִשְׁחֹט קִדְּשִׁים קְלִיִּים רַק מֹל פְּתַח הַמִּקְדָּשׁ, וּבְאֻמְצָעוֹת הַפְּשָׁפְשִׁים הַלְלוּ נִחְשָׁב כֹּל שֶׁטַח הַעֲזָרָה כְּאֵלוֹ הוּא נִמְצָא מֹל פְּתַח הַמִּקְדָּשׁ, וְכִי הִתְאַפְּשֶׁר לְאָכַל וְלִשְׁחֹט בְּכָלוֹ.

דף נ"ז: "בלילה הזה - בלילה הזה"

בדף הקודם למדנו שרבי אלעזר בן עזריה סובר, שזמן אכילת קרבן פסח הוא עד חצות הלילה, ולא יותר. התלמוד בדף זה מכַּרְר מִנֵּן לְמַד רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה הַלְכָה זו, וּמַגְלָה שֶׁהוּא לְמַד אוֹתָהּ מִדְּרָשָׁה: לְגַבִּי אֲכִילַת קֶרֶבֶן פֶּסַח מִצָּה הַתּוֹרָה בְּסִפּוֹר שְׁמוֹת: "וְאָכְלוּ אֶת הַבֶּשֶׂר בַּלַּיְלָה הַזֶּה צְלִי אֲשֶׁר וּמִצּוֹת עַל מְרִירִים יֵאָכְלוּ". בְּפִסּוֹק שֶׁבּוֹ ה' אָמַר לְמַעֲשֵׂה שֶׁהוּא יְהוֹרֹג אֶת בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם, נֶאֱמַר: "וְעַבְדְּתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּלַּיְלָה הַזֶּה וְהִפְתִּי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם". אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה: כִּשֵׁם שֶׁ"בַּלַּיְלָה הַזֶּה", שֶׁנֶּאֱמַר בְּמִכְתַּב בְּכוֹרוֹת הִתְרַחַשׁ בְּחִצּוֹת הַלַּיְלָה, כִּי "בַּלַּיְלָה הַזֶּה" שֶׁנֶּאֱמַר בְּאֲכִילַת קֶרֶבֶן פֶּסַח הוּא בְּחִצּוֹת הַלַּיְלָה וְאַחַר כִּי אֲסוּר לְאָכֹל.

שאלת השבוע

התשובות לשאלות נמצאות בעלון זה

א. כיצד לומד רבי אלעזר בן עזריה שזמן אכילת קרבן פסח הוא עד חצות הלילה?

ב. מה לומד התלמוד מהפסוק "ושחטו פתח אהל מועד"?

ג. מה למדו חז"ל מהמשפט: "כל פינות שאֵתה פונה, לא יהיו אלא לימין"?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בטאבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי (לפי בחירתכם).

את התשובות יש לשלוח במייל עד יום רביעי בשעות הצהריים: talmudisraeli@medison.co.il

הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי.

*בפיקוח רואה חשבון

70 שנה למדינת ישראל

הרב עובדיה יוסף זצ"ל 2013/תשע"ד

הרב עובדיה יוסף זצ"ל (תרפ"א-תשע"ד, 1920-2013) היה מגדולי הרבנים והפוסקים בני זמננו. הרב שנולד בבגדאד ועלה עם משפחתו לארץ בגיל 4, כיהן כרב הראשי לישראל "הראשון לציון", וכנשיא מועצת חכמי התורה של מפלגת ש"ס. מגיל צעיר בלט בכישרונו בלימוד התורה, והיה בעל בקיאות עצומה בכל חלקי התורה, עד שזכה בפי רבים לתואר הכבוד "מרן". חיבר ספרים וחיבורים תורניים רבים, שבמרכזם ספרי "ביע אומר" ו"חוה דעת". כמו כן, היה ידוע בדרשותיו שניתנו מדי מוצאי שבת בשכונת הבוכרים בירושלים ושודרו בלוויין. פעל "להחזיר עטרה ליושנה" – חיזוק הזהות הדתית-ספרדית וקבלת השולחן ערוך כפוסק מחייב לכל בני ארץ ישראל. בהלווייתו השתתפו מאות אלפי אנשים שבאו לכבד את דמותו וזכרו.

הרב עובדיה יוסף זצ"ל (Wikipedia, Alloni)

ד'תשע"ד/2013

שאלון אחריקא"י

הקיפו את התשובות הנכונות:

1. מי גילו היכן צריך לבנות את בית המקדש?

- א. משה ויהושע. ב. דוד ושמואל. ג. דוד ושלמה. ד. עזרא ונחמיה.

2. כמה קרנות היו למזבח?

- א. ארבע. ב. שתיים. ג. שלוש. ד. חמש.

3. מי פיקד על מבצע הראל?

- א. דוד בן גוריון. ב. שמואל גורודצקי. ג. יצחק רבין. ד. אפרים קציר.

4. מה זה "בניין אב"?

- א. בניין מרכזי בקיבוץ הראל. ב. בית אבות. ג. מבצע לכיבוש הנגב. ד. דרשה הנלמדת מהתורה.

דבר תורה לשולחן שבת

יש הבדל גדול בין אדם שמגיע לארץ אחרת כתייר בשביל לטייל, לבין אדם שמגיע לארץ אחרת בשביל לרגל. התייר מחפש לראות את הדברים היפים והטובים בארץ החדשה לה הגיע, אבל המרגל מחפש למצוא את החסרונות והדברים הרעים שיש בארץ. משה רבנו שולח את האנשים לתור את הארץ - "ושלח אותם משה לתור את הארץ" - להיות כמו תיירים המחפשים את הטוב, אבל האנשים בחרו דווקא להיות מרגלים - "ויבאו עד נחל אשכול ויורגלו אתה" - ולכן ראו דווקא את הדברים הרעים שבה. פעמים רבות, מה שאנחנו רואים בעיניים שלנו תלוי במה שאנחנו מחפשים. אם נהיה כתיירים המחפשים טוב - נראה טוב, ואם חס ושלום נהיה כמרגלים המחפשים רע - נמצא דווקא אותו.

יש לי מושג | שכר שבת

לפי ההלכה אסור לקבל שכר על עבודה שנעשתה בשבת, גם אם זו עבודה שמותר לעשותה בשבת, כמו שמירה על ילדים, חזנות, מלצרות וכדו'. הדרך לשלם למי שעובד בשבת היא באמצעות "הבלעה" - באופן שאותו אדם יעבוד קצת גם ביום חול, ויקבל את שכרו על אותה עבודה, כשבאותו שכר כלול גם שכר העבודה שעבד בשבת.

razgroup

